

HEEFT KENNIS WAARDE?

Dr. Jan Vis MBA CMC RV is voorzitter van de maatschap BrightOrangeTalent (Corporate Finance) en adjunct-professor Business Valuation aan de Rotterdam School of Management (Erasmus University). Deze column geeft de persoonlijke mening van de auteur weer. vis@brightorangetalent.nl

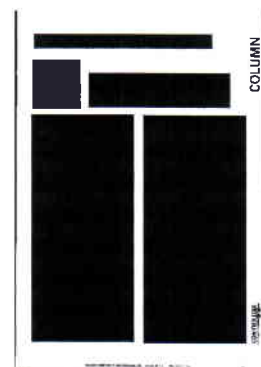
Spreken over mensen is spreken over kennis. De kwaliteit van ons bestaan is vanaf de oorsprong afhankelijk geweest van het ontwikkelen en benutten van kennis. Vooral dat laatste levert macht en welvaart op. Kennis moet worden benut, in allerlei beschouwingen wordt dat nogal eens over het hoofd gezien. Voor sommigen is het bezitten van kennis al voldoende. Economisch gezien heeft bezit alleen waarde indien daar toekomstige opbrengsten uit zijn te verwachten. Een niet te verhuren kantoorpand zorgt eerder voor hoofdpijn dan voor economische waarde. Het feit dat er wellicht ooit geld voor werd betaald heeft geen positieve invloed op de waarde, maar zorgt voor het verheugen van de hoofdpijn. De zogeheten immateriële bezittingen treft eenzelfde lot. Kennis is economisch slechts van belang indien het geld in het laasje kan brengen. Zo niet, dan valt kennis in de categorie 'leuk om te weten'. Economisten als Von Hayek en Schumpeter, die veel hebben geschreven over kennis en creativiteit, hadden daar een scherp oog voor. De uit vernieuwende vernietiging ontstane nieuwe combinaties kunnen alleen door ondernemers in economische waarde worden omgezet. Ondernemerschap is een ontdekkingsreis. Van op politieke leest geschoeide initiatieven valt ook in dit geval weinig goeds te verwachten. Daar leeft de mystieke gedachte dat kennis als een 'deus ex machina' de economie uit het slop zal halen en de concurrentiekracht van een land zal vergroten.

Regelmatig pleiten politici en ondernemers, soms ook zelfs wetenschappers, voor een goede waarderingsmethode van menselijk kapitaal en andere immateriële activa. Dat is, economisch gezien, een verbazingwekkende uitspraak. Het toekennen van waarde gebeurt op basis van verwachte geldstromen. De aard van het te waarderen object is daarbij niet van belang. Immateriële activa worden op dezelfde wijze gewaardeerd als gebouwen en machines. De verwachte opbrengsten staan centraal en die zijn afhankelijk van plaats en positie die de desbetreffende actor inneemt. Dezelfde machine krijgt in de handen van verschillende eigenaren een verschillende waarde omdat zij er verschillende geldstromen mee laten ontstaan. Ook indien zij voor de machine dezelfde prijs hebben betaald. Voor immateriële activa is dat niet anders.

Ondernemingen zijn organisaties die op basis van vrijwillige samenwerking tot betere prestaties willen komen dan zonder die samenwerking mogelijk zou zijn. De meeste organisaties maken gebruik van dezelfde soort bedrijfsmiddelen: zaken die de overvloedige natuur ons

ter beschikking stelt, mensen die in dienst worden genomen omdat hun lichamelijke en mentale inspanningen tot te verkopen prestaties leiden en kapitaal om de tijd te overbruggen die nodig is om tot verkoopbare producten en diensten te komen. Het succes van de onderneming ligt in de wijze waarop samenwerking tot betere prestaties leidt. Het geheim schuilt in de samenwerking en niet in de afzonderlijke componenten. Menig gerecht wordt gewaardeerd omdat de smaak van het eindproduct tot stand komt door een zorgvuldige samenstelling van de verschillende ingrediënten. Het is onmogelijk daaruit de waardering van de afzonderlijke ingrediënten af te leiden. Ook leidt het zondermeer toevoegen van bepaalde ingrediënten niet, als vanzelfsprekend, tot een beter totaal resultaat.

Wij krijgen zicht op de economische prestaties van een onderneming door te letten op de economische waarde van de onderneming. Voor het berekenen daarvan is het nodig inzicht te hebben in alle toekomstige vrije geldstromen (denken in economische waarde is per definitie denken op de langst mogelijke termijn) die een onderneming kan genereren. Gezien de specifieke situatie en positie van de onderneming is het vooral de ondernemer die kan 'zien' of een verandering van ingrediënten kan leiden tot een beter resultaat. Hoe groter het te verwachten resultaat des te meer belangstelling de ondernemer zal hebben om te veranderen. Als de overheid al iets zinrijks op dit terrein kan betekenen dan ligt het sterk verlagen, of nog beter de afschaffing, van de belasting op winsten voor de hand. De bereidheid tot het invoeren van veranderingen zal dramatisch toenemen en de daaruit te verwachten stijging van de economische waarde leidt tot welvaart en welzijn. Mensen krijgen de mogelijkheid om meer dan voorheen hun eigen inzichten te gebruiken bij het besteden van hun inkomen. Daarbij zijn anderen onmisbaar, dat is nu eenmaal het kenmerk van onze op specialisatie gerichte samenleving. Houdt

grip op de waarde van uw kennis en vergeet daarbij uw zakelijke kennissen niet.

